

Folkhälsoplan 2016 -2017

Grästorps

Fastställd av folkhälsorådet 2015 – 11 – 13 § 2.1 Dnr 383/2015

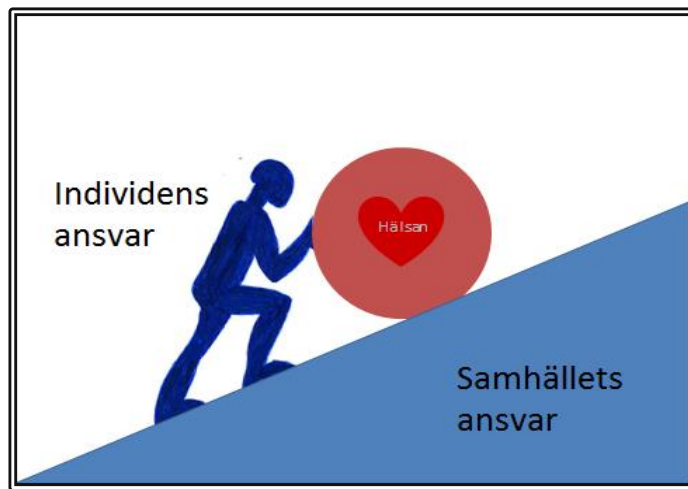
Grästorps kommun

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

En god samhällsutveckling gynnar Grästorps

Att ha en god hälsa är ett av de viktigaste värdena i livet. Befolkningens välfärd är en betydelsefull resurs och ett grundläggande villkor för en positiv samhällsutveckling. Därför är kommuninnevånarnas välfärd ett angeläget politiskt mål. En god folkhälsa kännetecknas av god livskvalitet, hög medellivslängd, låg sjuklighet och jämlikhet i befolkningen.

Individen har ett stort ansvar för sin egen hälsa. Grästorps kommun har (med stöd från regionen) möjlighet att skapa så bra förutsättningar som möjligt för medborgarnas hälsa.

1 Hur styrs folkhälsoarbetet i Grästorp?

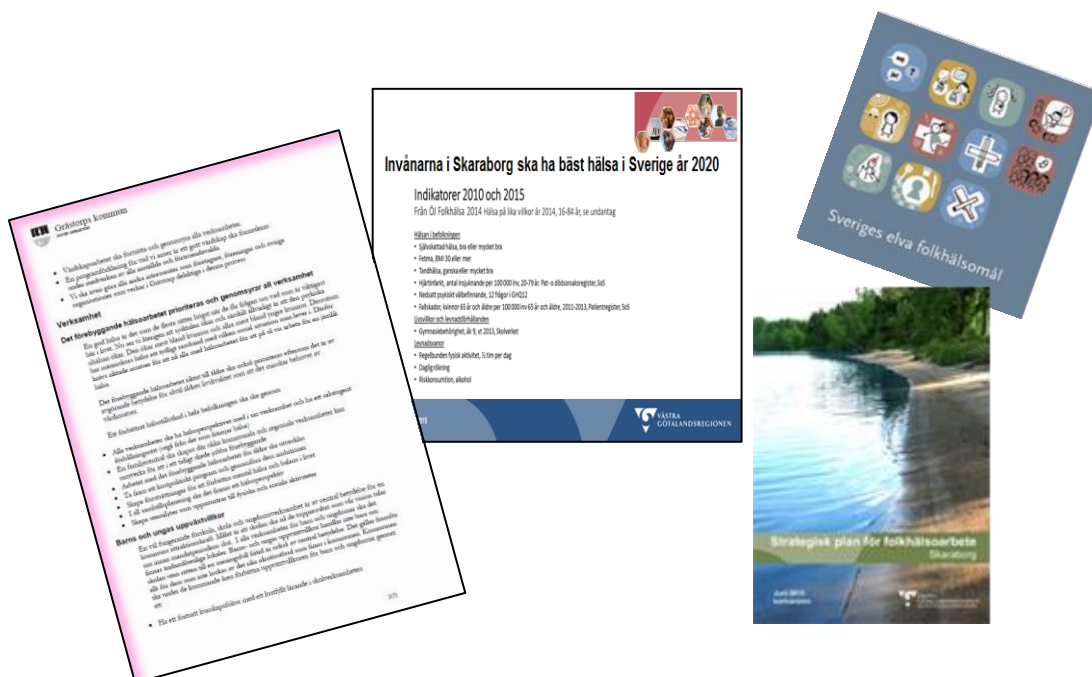
1.1 Avtal

Folkhälsoarbetet regleras utifrån det avtal som slutits mellan kommunen och hälso- och sjukvårdsnämnden i Östra Skaraborg. Syftet med avtalet är att genom långsiktig samverkan främja en god och jämlik hälsa i befolkningen. För att uppnå detta ska parterna **gemensamt bedriva ett långsiktigt folkhälsoarbete på strategisk nivå** och inriktningen ska vara:

- ✓ Att utveckla folkhälsoarbetet till ett strategiskt och prioriterat utvecklingsområde
- ✓ Att folkhälsoarbetet ska vara integrerat i ordinarie verksamhet
- ✓ Att folkhälsoarbetet ska ha tydliga mål
- ✓ Att styrning och uppföljning av folkhälsoarbetet integreras i kommunens ledningssystem
- ✓ Att parterna gemensamt följer upp folkhälsoarbetet

2 Styrande dokument i Folkhälsoarbetet

- ✓ Det nationella folkhälsomålet
- ✓ Visionen ”det goda livet” och den folkhälsopolitiska policyn i regionen.
- ✓ Hälso- och sjukvårdsnämndens strategiska plan för folkhälsoarbetet inkl. målet
- ✓ Kommunala mål och planer för folkhälsoarbetet
- ✓ Invånarna i Skaraborg ska ha bäst hälsa i Sverige år 2020

3 Folkhälsoråd

Folkhälsorådet är ett samverkansorgan mellan hälso- och sjukvårdsnämnden i Östra Skaraborg och Grästorps kommun. Folkhälsorådet är rådgivande till kommunstyrelsen och lyfter fram förslag på målområden som spänner över både kommunal och regional verksamhet. Utgångspunkten skall vara befolkningsinriktat och utifrån de behov som finns.

Folkhälsorådets roll

På tjänstemannanivå fördes 2015 en diskussion om folkhälsorådets roll. Gemensamt betonades att folkhälsoarbetet måste implementeras och samfasas med kommunens verksamheter, och den kommunala beslutsprocessen, samt målstyrning. Folkhälsorådets roll förtydligades och utifrån den överenskommelsen ska folkhälsorådet:

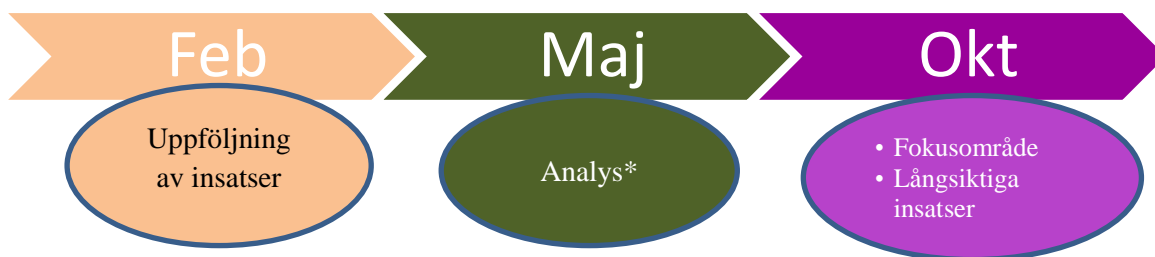
- Utgöra ett gemensamt forum för folkhälsofrågor
- Vara ett rådgörande organ till kommunstyrelsen
- Vara ett stöd för verksamheterna
- Kartlägga och göra behovsanalys av hälsoläget
- Följa upp det gemensamma folkhälsoarbetet årligen
- Fördela folkhälsorådets budget

3.1 Planeringsprocess

Folkhälsorådet ska följa den kommunala beslutsprocessen och i största mån förlägga sina möten utifrån detta. Om Folkhälsorådet lyfter ett område med ohälsa ska verksamheterna ha möjlighet att lägga in det i sina planer. Här följer en årlig planeringsprocess för Folkhälsorådet. Pilarna avser lämplig månad att förslägga Folkhälsorådets möten.

- Folkhälsorådet följer upp insatser årligen genom redovisning från verksamheterna
- Folkhälsorådet analyserar* hälsoläget årligen
- Folkhälsorådet föreslår aktuella områden, s.k. fokusområden för nästkommande år, samt på områden som spänner över en längre tidsperiod.

*Analysen görs utifrån statistik och underlag från kommunens verksamheter, närhälsan, Capio vårdcentral, folktandvården samt vid behov från övriga samhällsaktörer.

Folkhälsorådets olika deltagare ska bidra med:

- ✓ Grästorp kommunpolitiker återkopplar till kommunstyrelsen. Folkhälsorådets forum kan ses som en möjlighet att lyfta hälsofrågor och även förbereda förslag till Ks.
- ✓ Östra Hälso- och sjukvårdsnämnden återkopplar till, och från Hälso- och sjukvårdsnämnden. De ska behov ha samråd med vårdcentral, folktandvård och folkhälsoplanerare.
- ✓ Folkhälsoplaneraren bistår med förslag på insatser, mått och underlag till de verksamheter som önskar
- ✓ Verksamhetschefer återkopplar hur arbetet går, bidrar till gemensam analys samt framtagande av prioriterade områden i Folkhälsoplanen.

4 Hälsa- och sjukvårdsnämndens inriktning 2015 – 2020

4.1 Mål

2010 antog Hälsa- och sjukvårdsnämnden utmaningen att ”Skaraborg ska ha bäst hälsa i Sverige år 2020”. Indikatorer valdes ut och utgår från Öppna jämförelser folkhälsa.

Siffrorna nedan visar var vi står i Grästorp i relation till det bästa landstinget i Sverige för respektive indikator. För att tydliggöra hur många individer det handlar om har procentsatserna omvandlats till **antal personer** och presenteras i den högra kolumnen.

Tabellen visar 2014 års siffror och är en avstämning av tävlingen halvvägs.

Indikator	Procent	Antal personer
Självskattad hälsa	- 7,5	- 337
Fetma	- 6,0	- 270
Tandhälsa	- 0,9	- 40
Hjärtinfarkt	- 0,6	- 2 (infarkter)
Nedsatt psykiskt välbefinnande	+ 0,9	+ 41
Fallskador	+ 0,3	+ 2 (skador)
Gymnasiebehörighet	- 5,0	- 3
Regelbunden fysisk aktivitet	- 7,5	- 337
Daglig rökning	- 4,7	- 211
Riskkonsumtion, alkohol	+ 1,1	+ 49

4.2 Hur verkställs målområdena

Nämnden ansvarar för att göra behovsanalyser och prioriteringar. Kunskapen om vilka behov befolkningen har styr nämndens beställningar och avtal om primärvård, tandvård, sjukhusvård, folkhälsoinsatser och insatser för personer med funktionsnedsättning

5 Kommunens inriktning 2015-2018

Den politiska viljeinriktningen har formulerats i ett inriktningsdokument för mandatperioden 2015-2018 och är beslutad i kommunfullmäktige.

5.1 Mål

Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomsyrar all verksamhet

En god hälsa är det som de flesta sätter högst när de får frågan om vad som är viktigast här i livet. Nu ser vi återigen att sjuktalen ökar och särskilt allvarligt är att den psykiska ohälsan ökar. Den ökar mest bland kvinnor och allra mest bland yngre kvinnor. Dessutom har människors hälsa ett tydligt samband med vilken social situation man lever i. Därför krävs riktade insatser för att nå alla med hälsoarbetet för att på så vis arbeta för en jämlik hälsa. Det förebyggande hälsoarbetet riktat till äldre ska också prioriteras eftersom det är av avgörande betydelse för såväl äldres livskvalitet som att det minskar behovet av vårdinsatser.

Ett förbättrat hälsotillstånd i hela befolkningen ska ske genom:

- Alla verksamheter ska ha hälsoperspektivet med i sin verksamhet och ha ett salutogent förhållningssätt (utgå från det som främjar hälsa)
- En familjecentral ska skapas där olika kommunala och regionala verksamheter kan samverka för att i ett tidigt skede jobba förebyggande
- Arbetet med det förebyggande hälsoarbetet för äldre ska utvecklas
- Ta fram ett kostpolitiskt program och genomföra dess ambitioner
- Skapa förutsättningar för att förbättra mental hälsa och balans i livet
- I all samhällsplanering ska det finnas ett hälsoperspektiv
- Skapa utemiljöer som uppmuntrar till fysiska och sociala aktiviteter

5.2 Hur verkställs målområdena

Respektive kommunal verksamhet ansvarar för att arbeta utifrån de inriktningsmål som kommunfullmäktige prioriterat. Folkhälsorådets roll blir att följa verksamheternas arbete. Folkhälsoplaneraren är behjälplig samtliga verksamheter med att ta fram mått och underlag.

6 Uppföljning

Folkhälsorådet följer upp vilka insatser som respektiver verksamhet har arbetat med under året. Det gäller såväl kommunens verksamheter som primärvårdens och tandvårdens. Detta sammanställs sedan i en uppföljning av folkhälsoplanen i februari.

Syftet är att få en så bred och komplett bild som möjligt över de insatser som görs i kommunen inom folkhälsoområdet. Uppföljningen ligger till grund för vidare rekommendationer från Folkhälsorådet till verksamheter och till kommunstyrelsen.

7 Mätning av insatserna

Folkhälsorådet kommer årligen att följa upp vilka insatser som har genomförts i verksamheterna. För att vidare mäta om insatserna resulterat i en förbättrad hälsa används följande mätningar:

Den nationella folkhälsoenkäten – Hälsa på lika villkor

Folkhälsomyndigheten ansvarar för den nationella hälsoenkäten. 20 000 enkäter skickas ut i Sverige till personer i åldrarna 16 – 84 år. Underlaget blir ganska litet på kommunnivå och för Grästorps del så besvaras ca 250 enkäter.

Tilläggsbeställning i Västra Götaland - Hälsa på lika villkor

Vart fjärde år gör Västra Götaland en tilläggsbeställning av Hälsa på lika villkor. Då skickar man ut 96 000 enkäter i regionen till personer i åldrarna 16 – 84 år. För Grästorps del så brukar ca 900 svara vilket ger ett bra underlag. Den senaste är genomförd våren 2015 och resultat väntas i november.

Öppna Jämförelser Folkhälsa

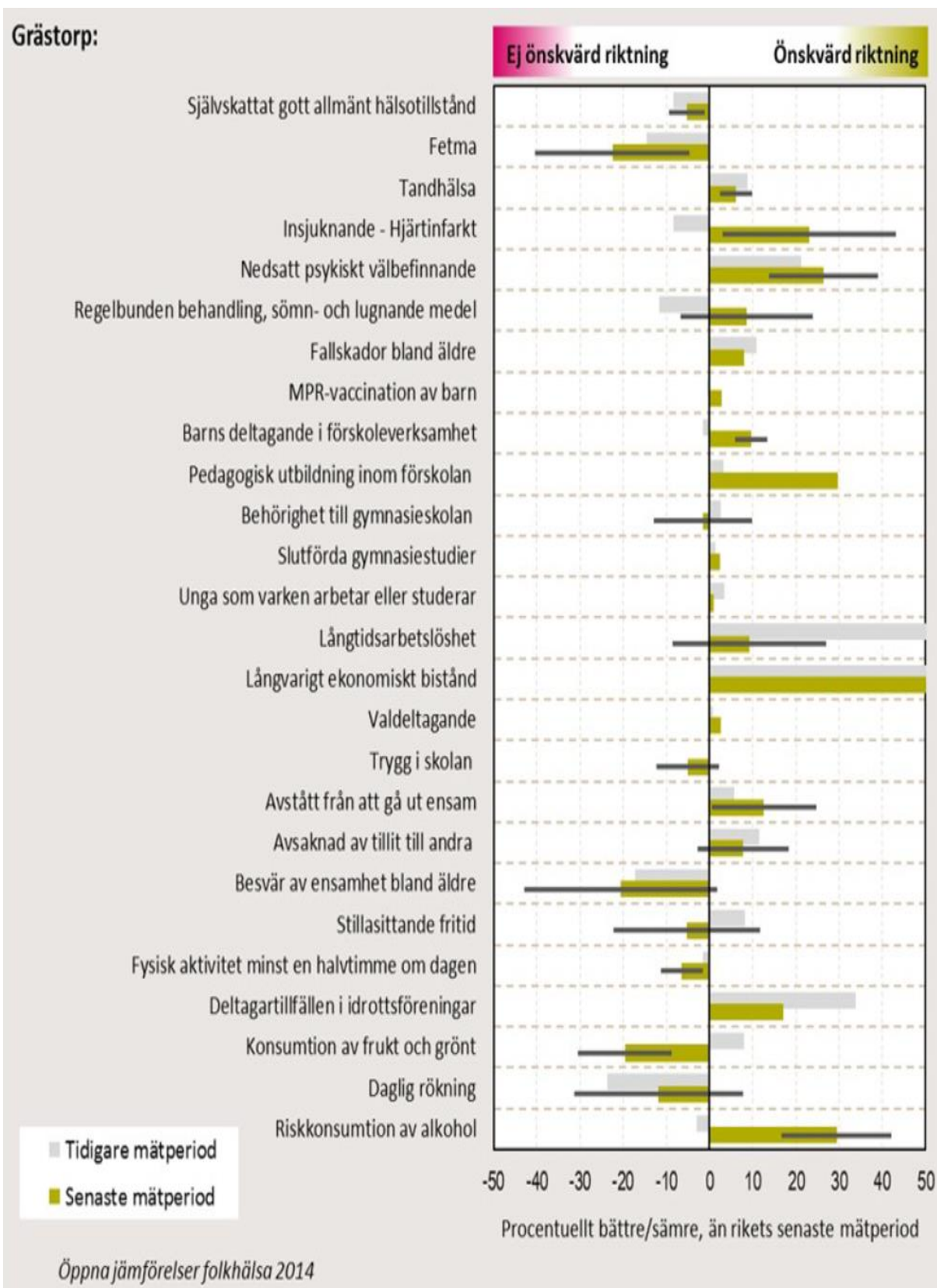
Rapporten Öppna jämförelser folkhälsa har tagits fram på uppdrag av regeringen i samverkan mellan Socialstyrelsen, Sveriges kommuner och landsting (SKL) och Folkhälsomyndigheten. Genomfördes 2009 och 2014. Den senaste rapporten innehåller resultat på regional och lokal nivå för 41 indikatorer. Data har hämtats ur en mängd olika källor, både från register och enkätundersökningar. Många av resultaten från Hälsa på lika villkor används.

Drogvaneundersökning

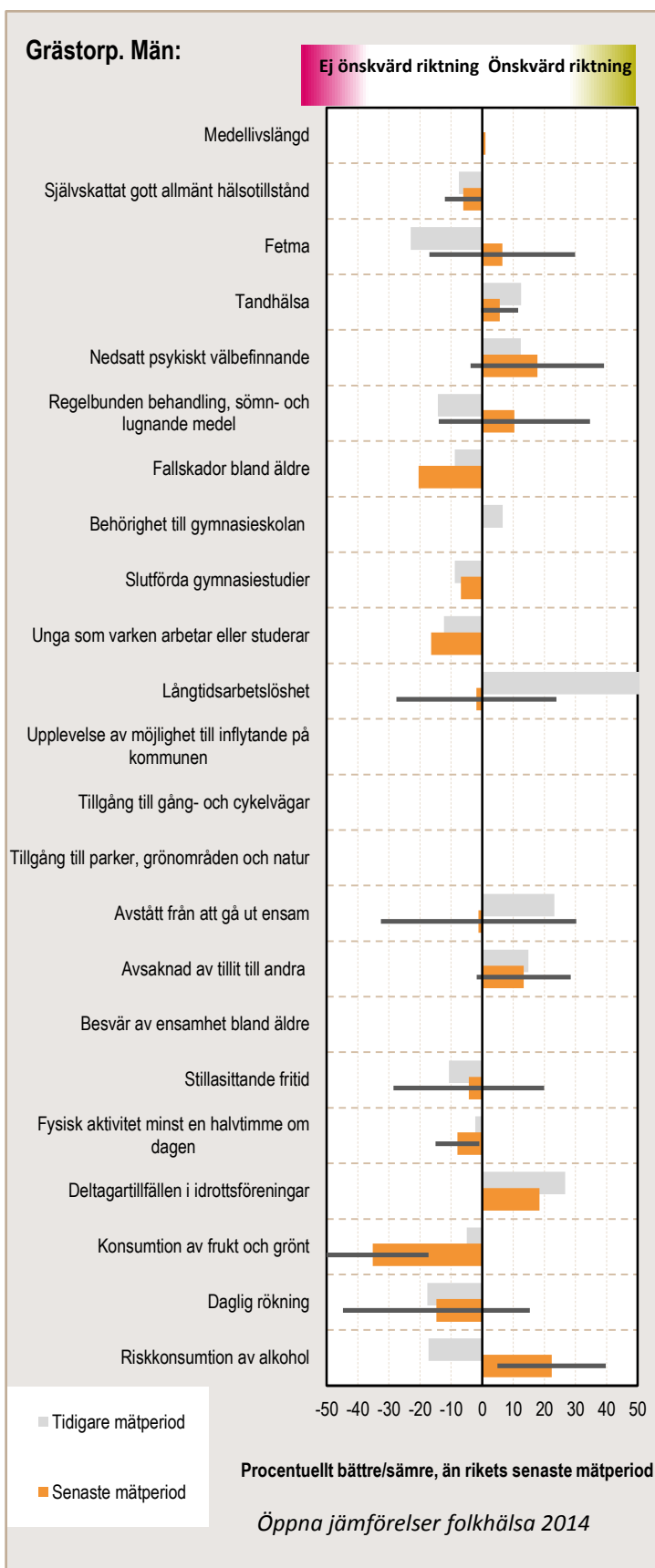
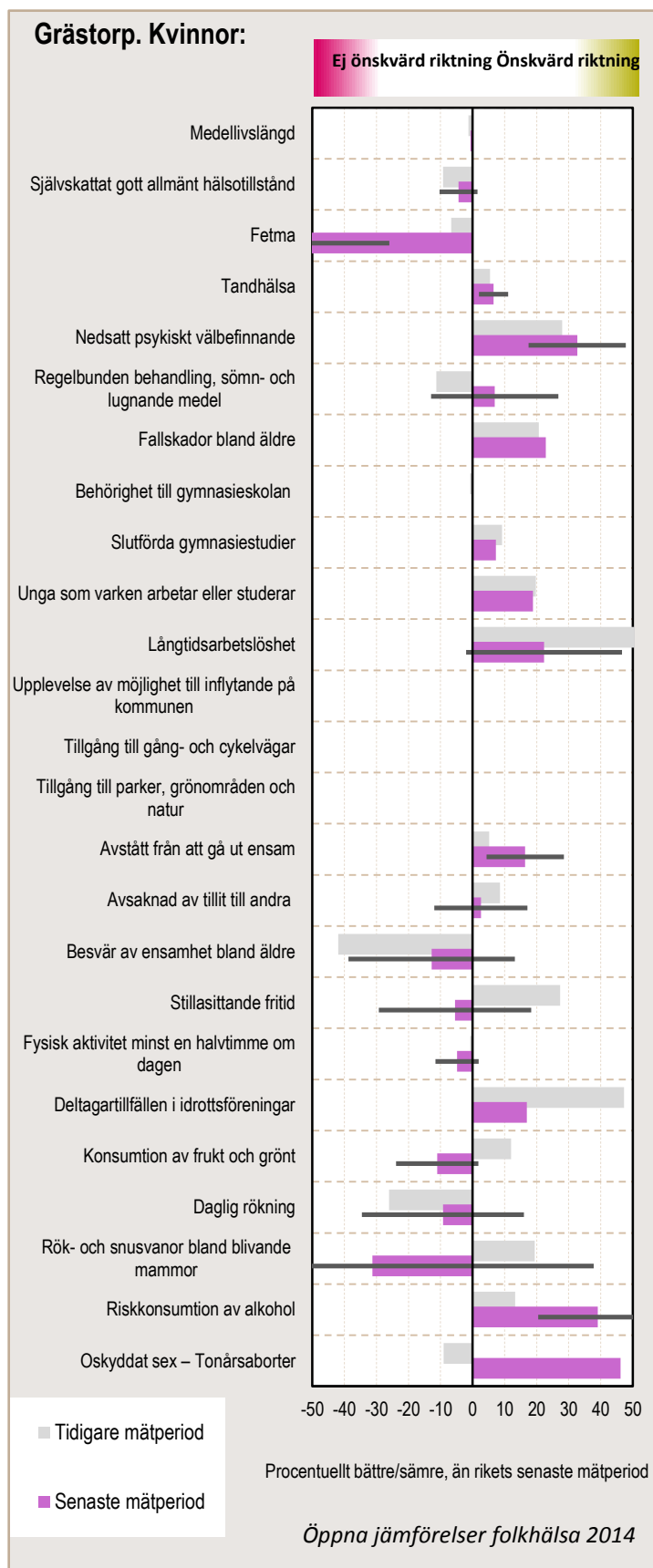
För barn och unga kan vi årligen följa den drogvaneenkät som genomförs årligen under augusti i Grästorp i åk 7,8,9.

7.1 Nuläge

Här följer den senaste mätningen utifrån öppna Jämförelsen folkhälsa 2014 i Grästorp. Den redovisar kvinnor och män tillsammans. För uppdelning mellan könen se följande sida.

7.1.1 Fördelning mellan kvinnor och män

8 Folkhälsorådets inriktningsförslag

8.1 Förslag på inriktningsområden över längre tid 2017-2020

1. Förbättra uppväxtvillkor för barn och unga
2. Ökad psykisk hälsa, framförallt av unga tjejer
3. Främja äldres hälsa utifrån ett demografiskt perspektiv
4. Ökad jämlikhet – minska hälsoklyftorna
5. Främja livsstilsfaktorer

8.2 Förslag på fokusområden för 2017

1. Tidiga och samordnade insatser för barn och unga
3. Förebyggande och hälsofrämjande insatser för äldre
5. Ökad grad av fysisk aktivitet

8.3 Folkhälsorådets pågående aktiviteter

Här presenteras pågående aktiviteter som är kopplade till Folkhälsorådets budget

- Brottsförebyggande insatser – samverkansöverenskommelse mellan kommunen och Polismyndigheten.
- Hälsa Grästorp – samlingsnamn för alla aktiviteter som syftar till ökad fysisk rörelse hos kommunanställda samt medborgarna.
- # Moveit – syftar till att få barn och unga i rörelse. Samverkan mellan kommunen, folkhälsorådet och föreningslivet
- Utbildning av ungdomsgrupper som står långt från arbetsmarknaden i motivation och livsstilsfrågor
- Drogförebyggande insatser – drogförebyggare anställd på 10 %
- Hälsofrämjande skolutveckling – beviljade medel från ÖHSN
- Processarbete kring familjecentral
- Processarbete kring seniorcenter

9 Ekonomisk fördelning av folkhälsomedel 2016

Den totala budgeten för Folkhälsorådet år 2016 är 174 000 kr. Halva summan avsätter Grästorps kommun och halva avsätter Hälso- och sjukvårdsnämnden i Östra Skaraborg. Budgeten är enligt folkhälsoavtalet 15 kr per invånare och huvudman, vilket ger en summa på 174 000 kr för folkhälsoinsatser.

BUDGET

Hälsofrämjande insatser	165 000
Administration	5 000
Möten/ fika	5 000
Totalt	174 000